

DIRVA

Nr. 20

Vasaris-February 18, 1963

Cleveland, Ohio

Dabartinė Kubos situacija

LAIKUI BĖGANT VIS DAUGIAU RYŠKĖJA, KAD PREZIDENTAS KENNEDY PADARĖ PER DAUG NUOLAUDŲ SOVIETAMS SPALIO MĖNESIO KRIZĖS METU. — TIESIOGINĖ KONTROLĖ BUVO PAKEISTA LEIDIMU BE KLIŲČIŲ FOTOGRAFUOTI SALĄ IŠ ORO. — SOVIETAIS TAI LEIDŽIA, NES PATS JŲ BUVIMO FAKTAS KALBA JŲ NAUDAI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Diskusijos dėl dabartinės padėties Kuboje taip paaštrėjo, kad prezidentas įsakė savo Gynybos Sekretoriui Rober S. McNamara ir Centrinės Žvalgybos įstaigos direktoriui John A. McCone duoti plačius paaiškinimus apie administracijos turimas žinias. Prezidentas buvo priverstas pa-

daryti tokį neįprastą žygį dėl to, kad jo administracijos Kubos politika buvo pilna prieštaravimų ir neaiškumų. Iki pat Kubos krizės iškilimo pereinamųjų metų spalio mėn., administracija teigė, kad sovietai neturi jokių "ofenzyvinių" ginklų Kuboje. Tuo tarpu eilė senatorių su Kenneth B.

Keating (Rep. N.Y.) priešakyje tvirtino, kad sovietai tokių ginklų toje saloje turi ir... pasirodė esą teisūs. Savaimė aišku, kad tai, kas žinoma senatoriui, turėjo būti žinoma ir administracijai!

Šiandien tas pats Keating ir kiti teigia, kad sovietų militarinė galybė sudaro grėsmę Amerikos kontinentui. Administracijos atstovai į tai atsikerta, kad jiems "ofenzyvinių" ginklų Kuboje egzistencija yra nežinoma, kiekvienu atveju jos negalėjo pastebėti JAV žvalgybos lėktuvai. Kaip tik šioje vietoje iškyla pikantiška detalė. Skelbiama, kad sovietai 24 Kubos vietose turi paruošties stovyje net 500 savo naujaušiu ir tobuliausių priešlėktuvinių raketų ir 102 naikintuvus, tačiau tais ginklais nesinaudoja, kad sutrukdžius JAV žvalgybos lėktuvų skraidymus. Tai reiškia tik vieną. Būtent, kad tytomis dėlto susitarta. Kaip žinia, prezidentas Kennedy savo spalio 27 d. laiške pareiškė Chruščiovui, kad jei sovietai atitrauks savo "ofenzyvinius" ginklus iš Kubos Jungtinių Tautų priežiūroje ir kontrolėje, tai jis, garantuodamas, kad Kuba nebus puolama. Tačiau Jungtinių Tautų kontrolė nebuvo įgyvendinta dėl tos paprastos priežasties, kad sovietai įsakė Castro tokios neįsileisti. Vietoje to sovietai nedarė jokių trukdymų stebėti Kubą iš lėktuvų, kaip ir iš Kubos išvežamus ginklus. Kas tačiau bus, jei sovietai pradės JAV žvalgybos lėktuvus apšaudyti? Atrodo, kad atsakymo nežino nei Maskva, nei Washingtonas.

Net ir vyriausybės duomenimis, sovietai Kuboje turi apie 17,000 savo karių, 5,000 yra sutelkti į keturias labai gerai apginkluotas kautynių grupes, kurios stovi svarbiausiose strateginėse vietose. Kiti aptarnauja priešlėktuvinių raketų baterijas, aerodromus, pakraščio gynimo raketas, kurių esą apie 1,500, apmokina Castro kariuomenę ir t. t. Nors administracijos atstovai ir aiškinosi nežina, kodėl sovietai tiek kariuomenės ten laiko, bet kiekvienam galvojančiam žmogui visai aišku -- tam, kad Kubos salą išlaikyti savo kontrolėje. Ir vien tik tas faktas turi kelti nerimą Washingtonui ir versti ieškoti būdų tai grėsmei iš tos salos pašalinti. Aišku, kad ta sovietų jėga negali išsiskirti JAV invazijos, tačiau, iš kitos pusės, Kuba sovietams gali būti svarbi ne tik kaip žvalgybos postas pačioje JAV pašonėje, bet dar daugiau kaip moralinis argumentas, įrodąs visam pasauliui amerikiečių nesugebėjimą apsaugoti savo pačių interesus.

Dėl to iš prezidento laukiama iniciatyvos, jei ne kokiais kitais, tai bent būsimų rinkimų propagandos sumetimais. Yra pakan-

Sukaktuvinėinkai profesoriai S. Dirmantas ir A. Rukuiža su gautais sveikinimo adresais.

V. Noreikos nuotrauka

PROFESORIUS GENEROLAS STASYS DIRMANTAS, JO 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA

A. REKLAITIS

Sausio 19 d. Chicagoje, Jaunimo Centre buvo suorganizuotas šaunus ir kultūringas pagerbimas dviejų lietuvių veteranų profesorių: gen. S. Dirmanto ir A. Rukuižos, jų 75 metų amžiaus sukakties proga.

Šia proga norėčiau pristatyti Dirvos skaitytojams profesoriu gen. S. Dirmantą, kurį asmeniškai daugiau esu pažinęs. Nekartosiu jo įdomios biografijos bei jo darbo ir tarnybos eigos. Apie tai buvo plačiai rašyta kitoje spaudoje. Ypač Kary (nr. 9 p. m.).

Trumpai prof. gen. S. Dirmantą būtų galima apibūdinti šitaip: gilaus mokslo, gilaus galvojimo ir konkretaus veiksmo asmenybė.

kamai davinį ir gandų, leidžiančių spėti, kad Washingtono administracija ko gero gali leistis net į mainus. Čia reikia pastebėti, kad prezidentas Kennedy padarė fatališką klaidą, skirstydamas ginklus į "ofenzyvinius" ir "defenzyvinius", nes ir revolveris plėšiko rankoje yra "ofenzyvinis". Klaida ir nusileidžiant dėl tiesioginės kontrolės reikalavimo ir įmaišyti į visą reikalą Jungtines Tautas.

Kolumnistai Allen-Scott praneša patyrę apie laivyno žvalgybos raportą, iš kurio aiškėja, kad tik dalis tų "ofenzyvinių" įrengimų, kurie buvo nufotografuoti Kuboje, vėliau buvo nufotografuoti sovietų laivuose, plaukiančiuose atgal į Sovietų Sąjungą. Iš kitos pusės laivuose buvo pastebėti tokie įrengimai, kurie anksčiau nebuvo nufotografuoti saloje. Išvada iš to tokia, kad vien fotografavimu negalima visai pasitikėti. Visa tai liudija, kad Kubos sala ir toliau liks pirmos eilės galvosūkiu Washingtonui.

Yra baigęs aukštus geodezijos mokslus. Ilgą savo gyvenimo dalį buvo pašventęs karinei tarnybai. Mėgsta keliones. Yra gerai susipažinęs su tautų ir valstybių istorija. Ypač yra gerai išstudijavęs lietuvių tautos praeitį. Jo 75 metų sukakties proga Kario žurnalo kolektyvas jam padovanojo retą atlasą iš XVI a., vaizduojantį romėnų užkariavimo žygio kelius ir vietas. Tai jam miela ir vertinga dovana.

Generolas yra lietuvių bajorų kilmės. Žinome, kiek daug jų nusikreipė nuo savo tautos ir nuėjo lenkams ar rusams tarnauti. Bet S. Dirmantas pasiliko stipriai lietuviu, kaip ažuolas prie Nemunėlio. Bandymų padaryti jį lenku buvo. Būtent, kai jis, remiamas ir globojamas sulenkėjusios savo gimnaitės, studijavo Varšuvos universitete, buvo jos nuolat verčiamas, įkalbamas atsisakyti lietuviybės. Tačiau S. Dirmantas, pasinaudojęs gimnaitės parama, išėjo aukštus mokslus, bei

lenku nepasidarė. Lietuviybės neišsivadėjo. Tai pavyzdys mūsų šių dienų jaunimui, kuris dažnai atvejais atsisako nuo lietuviybės net tada, kai savų lietuvių tėvų ar artimų remiami ir globojami. S. Dirmantas savo studijas gilino Rusijoje. Baigus studijas, jam buvo gerų progų už Lietuvos ribų gauti gerai apmokamą darbą ir jaustis laimingu. Bet tas jo neviliojo. Ir sveltimoose kraštuose gyvendamas, lietuviškos aplinkumos neturėdamas, jo siela, jo dvasia, visada buvo Lietuvos žemėje. Apie ją visada svajojo. Lietuvos didinga praeitis, kurią jis nuo jaunų dienų studijuoja, jam įkvepė jėgų atsilaukti nuo sulenkėjimo ir nuo surusėjimo.

Kieta karo tarnyba, griežta drausmė ir sunkūs karo audrų pergyvenimai, neatbaidė jo nuo kario pareigos. Jis ir Lietuvos Nepriklausomybės kovų metu ir vėliau dar ilgą laiką dėvėjo kario uniformą, stovėdamas mūsų atsikuriančios valstybės sargyboje. Kaip aukšto

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• **Komunistinio Vengrijos režimo vyriausybė** neoficialiais kanalais daro žygį, kad ištryrus, ar Vatikanas nesutiktų užmegzti diplomatinio ryšius.

Kar dinolas Mindszenty, tuo tarpu, vėl atsisakė priimti Vengrijos vyriausybės pasiūlymą išvykti iš Vengrijos. Jis pareiškė, kad tik Popiežius galės jam įsakyti išvykti.

• **Arkivyskupas J. Slipij**, vienintelis iš 8 gyvas likęs Ukrainos katalikų vyskupas, išgyvenęs Sibiro tremtyje 18 metų, atvyko į Romą. Jo atvykimas ir paleidimas iš Sibiro siejamas su derybomis, kurias Bažnyčios suvažiavimo metu vedė Kardinolas Bea su iš Maskvos atsiųstais ortodoksų bažnyčios stebėtojais.

Šį įvykį plačiau aprašęs The Catholic Universe Bulletin rašo, kad "Vatikano prityrę stebėtojai čia įžiūri pirmą apčiuopiamą ženklą šventojo Sosto ir Sovietų Sąjungos įtemptų santykių pagerėjimui".

• **Venezuelos komunistų teroro** ir atentatų planams nepasisekus, vyriausybės organų surastuose dokumentuose ir sąrašuose ne-

dviaprasmiškai kalbama apie Kubos režimo vaidmenį P. Amerikos komunistiniame judėjime.

Trims dienoms numatytieji teroro ir destruktijos planai numatė sukludyti prezidento Betancourt'o kelionę į JAV, išsprogdinti JAV įmones (Sears ir Roebuck krautuvėje įvykęs gaisras buvo preliudu pradėtajai akcijai) ir išžudyti visą eilę vyriausybės narių ir kt. aukštų policijos ir kariuomenės pareigūnų.

• **Prezidentas Kennedy** pranešė spaudos atstovams apie prasidėsiančias prelinarines derybas su Sov. Sąjunga Berlyno klausimu.

• **Nusiginklavimo ir atominių ginklų kontrolės klausimais** derybos Ženevoje pasibaigė rusų pastatyta sąlyga — arba priimate mūsų pasiūlymą arba važiuojame kur kas sau.

• **Komunistinių teroristų** pagrobtas Venezuelos prekinis laivas buvo pastebėtas JAV aviacijos plaukiant Gvinėjos link. Piratiniai akčiai, teroras ir žudynės P. Amerikos valstybėse rodo, kad Kubos bazė naudojama ne vien tik sovietų raketoms.

Brazilijos lietuvaitė Neringa Bačelytė, pagarsėjusi akrobatinė lakūnė.

LIETUVAITĖ NERINGA BAČELYTĖ ŽYMI BRAZILIJOS LAKŪNĖ

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. korespondentas
Brazilijoje

1962 m. spalio - lapkričio mėnesiais trys žymiausi Brazilijos iliustruoti žurnalai Fato-Fotos, išeinąs sostinėje Brasília, Manchete, išeinąs Rio de Janeiro ir Joia, išeinąs Sao Paulo skyrė daug vietos savo puslapiuose lietuvaitėi Neringai - Aleksandrui Bačelytei, gyvenančiai Sao Paulo mieste, paminėti. Jeigu lietuviai apie tai dar nebūtų skaitę, tad nors ir pavėluotai būtų įdomu Amerikos lietuviams susipažinti su šia simpatiška tautiete, štai kaip apie ją rašė Joia žurnalas savo 1961 m. lapkričio mėn. laidoje:

"Jos vardas Neringa - Aleksandra Bačelytė, Gimė Kaune, nepriklausomos Lietuvos sostinėje 1933 kovo 29 d. Su savo tėvais, broliu Jurgiu, kaip politiniai pabėgėliai atvyko į Braziliją 1948 metais, išgyvenę, kaip DP Austrijoje ketvertą metų. Šiandien pagal dokumentus, susigyvenimą su šiuo kraštu, ji yra Brazilijos pilietė. Čia ji studijavo ir čia pasirinko tęsti savo gyvenimo karjerą. Ji mėgsta sportą -- o ypatingai aviacijos sportą, keliones. Neringa priklauso tam moters tipui, kurį lotynų kraštų vyrai gerbia subaimė... Ji yra graži, dinamiška, maloni ir inteligentiška.

Ji skaito tris Brazilijoje leidžiamus žurnalus bei prenumeruoja amerikinius savaitinius magazinus Time ir Life. Ji kalba lietuviškai, portugališkai, angliškai, vokiškai, ispaniškai ir prancūziškai. Ji yra (Sao Paulo) trijų bibliotekų narė.

Neringa rūpestingai seka madas ir dažnai pati pasisiuva savo drabužių modelius. Ji mėgsta skaityti Hemmingway, Steinbeck ir kt. žymius autorius. Ji turi

didžiulį 700 įvairiausių muzikos plokštelių albumą. Labiausia mėgsta klasišką ir džiazso muziką. Puikiai žaidžia šachmatais ir bridžiu. Visiškai nemėgsta moderniškojo meno, bet Picasso daro išimtį. Mėgsta žiūrėti filmus. Labai myli raudonas rožes ant ilgų kotelių! Ji taip pat domisi politika.

Tačiau jos didžiausias hobby-pramušgalviškas skraidymas virš Sao Paulo miesto stogų. Ji yra viena iš garsiausių moterų - lakūnių ne tik Sao Paulo, bet ir visoje Brazilijoje" rašė šis žymus brazilų savaitinis žurnalas.

Ir vėl dygsta...

Grupė lietuvių profesorių dalyvavusių prof. S. Dirmanto ir prof. A. Rukuišos pagerbime. Sėdi iš kairės: M. Krikščionas, A. Varnas, S. Dirmantas, A. Rukuiša, vysk. V. Brizgys, J. Šimoliūnas. Stovi: K. Paukštys, V. Manelis, S. Kolupaila, A. Zujus, V. Biržiška, K. Čepėnas ir J. Jasiukaitis.
V. Noreikos nuotrauka

PROFESORIUS GENEROLAS STASYS DIRMANTAS

(Atkelta iš 1 psl.)

išsilavinimo ir aukštųjų kvalifikacijų kariui, jam teko Nepriklausomos Lietuvos laikais eiti įvairias atsakingas karo, mokslo, administracijos ir vadovybės srityse. Čia jis pasirodė savo jam pavestose srityse puikiu žinovu. Įvairiais specialiais uždaviniais, jis buvo vyriausybės komandiruojamasis užsienį. Prof. gen. S. Dirmantas savo tarnybą Lietuvos kariuomenėje baigė bū-

damas krašto apsaugos ministeriu (1935. XI. 2 — 1938. IV. 21). Buvo apdovanotas D. L. K. Gedimino 2-jo laipsnio ordinu, Vytauto Didžiojo 3-jo laipsnio ir Prancūzijos Respublikos Garbės Legiono 2-jo laipsnio ordinu. Be karinės tarnybos Nepriklausomoje Lietuvoje, S. Dirmantas dirbo ir švietimo ministerijoje. Čia jis pradėjo darbą kaip aukštųjų kursų Kaune geodezijos lek-

torius. Vėliau buvo Vytauto Didžiojo Universiteto profesorium. O paskutiniu metu — statybos fakulteto dekanu. Prof. gen. S. Dirmantas yra ir plunksnos žmogus. Nepriklausomybės laikais parašė nemažai knygų ir vadovėlių. Daugiausiai iš artilerijos, inžinerijos, topografijos bei topometrijos srities. Šių sričių rašiniai tilpdavo Mūsų žinyne bei Kosmose. Išėjęs į jo straipsniai dažnai pasirodo Kary ir kitoj spaudoj.

Kaip Nepriklausomybės laikais, taip ir išėjęs į profesoriaus savo įėjus ir darbą skyrė tėvynės Lietuvos laisvei ir gerovei. Jis yra įsijungęs į daugelio patriotinių ir profesinių organizacijų. Daugelyje jų jis yra pirmininku arba aktyviu nariu. Jis yra gyvu pavyzdžiu tiems, kurie vengia organizacijų ir bet kokio lietuviško darbo. Nežiūrint jo amžiaus, jam niekad netrūksta nei laiko, nei energijos dalyvauti organizacijų susirinkimuose ar valdybų posėdžiuose.

Pabrėžtina, kad jubilatas yra gilus ir nuoseklus visuose savo plačiuose darbuose. Visas gyvenime ir veikloje pasitaikusias problemas sprendžia profesorišku išsigiliniu. Gyvenimiški patyrimai, faktai ir dokumentai yra jo veikloje sprendimų elementai. Suplanuotus ir pasiimtus darbus, jis vykdo iki sėkmingo galo. Tai principo ir kieto būdo kario savybė.

Prof. St. Dirmantas yra suplanavęs parašyti kapitalinį veikalą tema: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos karyba ir priede — Trys mūsų paskutiniai karai su Rusija XVIII a. Džiugu ir malonu patyrimo tokį svarbų profesorius užsimojimą. Veikalo rašymas, atrodo, gerokai pastumėtas pirmyn. Neabejoju, kad šį užsimojimą profesorius įvykdys. Sėkmės ir ištvermės!

Kaip didelis kelionių mėgėjas, jis turėjo progų ir laimės apkeliauti visą Europos valstybes ir susipažinti su jų gyvenimu. Studijų tikslu tikisi dar kartą aplankyti Europą.

Sukaktuvinininko asmenyje matome ne tik profesorių, inžinerių ir aukšto laipsnio karį, bet ir istoriką — didelį mūsų tautos praeities žinovą.

Linkime profesorius užplanuotus darbus sėkmingai baigti. Taip pat — sveikatos ir Aukščiausiojo palaimos.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

DIRVAI AUKOJO

Dr. J. Dauparas, Chicago.....	4.00
St. Pagonis, Omaha	1.00
V. Viskantas, Detroit	2.00
J. Čiplys, Waterbury	2.00
V. Yucius, Pittsburgh	1.00
A. Griauzdė, Boston	3.00
A. Vilėnškis, Dorchester ..	4.00
P. Ličkus, Chicago	2.00
P. Zailskas, Cicero	5.00
V. Bankausas, Chicago	2.00
K. Pažemėnas, Baltimore....	1.00
V. Lankauskas, Chicago	5.00
P. Dabkus, Toronto	1.00

Kun. Pr. Valiukevičius (Amerikoje gimęs), Rochesterio šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas puošia kleboniją kunigaikštienės Birutės paveikslu. Amerikos lietuvių kunigas vadovauja didžiajam Lietuvių Fondo vajui nedidelėje, bet pavyzdingoje Rochesterio lietuvių kolonijoje. Vajaus tikslas yra surinkti 15,000 dolerių Lietuvių Fondo, komiteto nariams asmeniškai aplankant kiekvieną lietuvių. Komiteto nuomone, kiekvienas uždirbęs paprasto darbininko algą, aukoja fondui 100 dol., o turtingesnieji: profesionalai, prekybininkai, bankininkai, inžinieriai ir kt. po 1000 dolerių.

KODĖL REIKIA REMTI LIETUVIŲ FONDA?

H. ŽEMELIS

Ar neperdaug turime visokių fondų ir rinklavių? Tokie ir panašūs klausimai gali kilti kiekvienam ir kiekviena rinklavi, kiekvienas organizuojamas vėjus gali būti sėkmingas tik tada, kai visi sąmoningai žino, kam jis aukoja ir kuriam tikslui toji auka bus sunaudota.

Tas tiesa, kad mes turime daug fondų ir kad įvairūs aukų rinkėjai prašo mūsų paramos. Bet prieš pakeldami balsą prieš visokių aukų rinkimą — pasižiūrėkime kas lietuviškoje visuomenėje yra daroma ir padaroma. Juk niekas kitas, nei valstybė, kurios neturime, nei kiti kokie geradariai už mus ir už mūsų lietuviškus reikalus nemokės. Tačiau kiekvienas norime, kad ir už mūsų pavergtos tautos reikalus kas nors kalbėtų ir norime turėti savas organizacijas, bažnyčias, laikraščius, gimnazijas, lituanistines mokyklas, choras, muziejus, teatrus, kongresus, suvažiavimus ir t.t. Tai yra mūsų lietuviško

pasirėikimo būtinybė, tai mūsų lietuviško gyvenimo gyvybė ir ją paremti ir išlaikyti turime patys.

Pagaliau, palyginkime. Amerikiečiai turi turtingą kraštą ir savo valstybei išlaikyti jie moka labai didelius mokesčius, idant iš tos valstybės gauti visokių reikalingų gyvenimui palengvinimų ir patogumų. Bet šalia to, kiek jie turi įvairių fondų ir vykdo įvairių rinklavių? Tikrai, nemažiau už mus. Ir jie aukoja.

Tie visi mūsų fondai ir rinklavių yra skirtos tam tikriems uždaviniams, bėgamiesiems dienoms reikalams atlikti, kaip pvz. ALT veikla. Čia surenkama palyginti, nedidelės sumos. Tačiau metams bėgant, darosi vis aiškiau, kad mums reikia pastovesnio fondo, mums reikia lietuviškos išlaikymo klausimų spręsti ateičiai su rimtesniais planais ir platesniais užsimojimais, kad lietuviškas gyvenimas neužgestų su tų ar kitų metų paaukotu doleriu.

Daug gyvybinių reikalų stokoja lėšų. Kultūriniai reikalai visą laiką buvo, dėl tų pačių lėšų stokos, apieisti. Daug gražių sumanymų — išleisti informacines knygas apie Lietuvą kitomis kalbomis, lietuviškoms mokykloms vadovėlius, paremti mūsų muzikos kūrėjus, menininkus, literatus, scenos darbuotojus ir kitus lietuviško dvasinio gyvenimo žadintojus — mes negalėjome ir negalime, nes tiems reikalams likdavo tik nuotrupos.

Tam tikslui ir buvo įsteigtas Lietuvių Fondas — sukelti milijoną dolerių ir iš jo palūkanų remti mūsų kultūrinį gyvenimą, kuris plačiais ir įvairiais pasireiškimais ir gali palaikyti mūsų ateinančiose kartose mūsų lietuviškai žemei, kalbai ir tautai. Ar sunku sukelti milijoną dolerių? — ne, jei mes visi suprasime, kokiame didžiame tikslui tą dolerį aukojame. Kiekvienas, kas paaukos 100 dolerių, gaus 1 balsą, tuo būdu, visi aukotojai kartu kontroliuos tą Fondą ir jie, o ne kas kitas spės kam ir kiek skirti pinigų. Tuo būdu, kiekvienas aukotojas ne tik rems kilnų lietuvišką darbą, bet kartu bus to kilnaus darbo sprendėjas ir vykdytojas.

Mes tikime, kad visi gyvai atsilieps į kvietimą prisidėti aukomis, didesnėmis ar mažesnėmis, dalimis ar iš karto — sukelti tą milijoną dolerių, nes tai yra vienintelė vykdomoji rinklavi, kuri palaikys lietuvišką gyvybę ateičiai.

BOLŠEVIKŲ SIAUTĖJIMAS ZARASUOSE (3)

K. UBONIS

PASIDUODAMI KOMUNISTAMS, MANĖ IŠGELBĖSIĄ ŠEIMAS...

Zarasų krašte Baisieji Birželio Trėmimai buvo truputį naujaujami. Iš milijonų ir kompartijos padoresnių žmonių buvo duodami atsargūs įspėjimai. Daugelis policijos pareigūnų, šaulių ir organizacijų vadovų naktį slapstėsi miške ir tik dieną, pastebėję prie namų sutartą ženklą, grįždavo. Niekas netikėjo, kad gali už vieno šeimos nario lietuvišką veiklą suimti žmoną, vaikus ir senus tėvus.

Daugelis besislapstančių vyrų, kai buvo suimtos jų šeimos, pasidavė, tikėdamiesi kad išgelbės, bet apsiriko. Petras Šedukis, Degučių km., sužinojęs, kad suimti jo tėvas ir brolis, miško broliams pasakė:

-- Viešpatie, nejaugi mano tėvas, man besimokant Zarasuose, vilkės pėsčias maistą, kad vaikui davus geresnę ateitį, dabar už mane turės pasiimti tremtinio kryžių? ... O brolis? ... Einu ir pasiduosiu, kitaip širdis man sprogs...

Šedukio niekas neįveikė atkalbėti. Sibiro pusnynai ir ledynai gavo dar vieną auką.

Suėmimams vadovavo vietos komunistai, o juos lydėjo sovietų armijos grupių kariai, susideda nuo 5 iki 10 vyrų. Zarasų apskrityje suimtieji buvo gabenami į Dūkštą ir Turmanto geležinkelio stotis.

Nežiūrint kaip komunistai stengėsi paslaptingai ir tyliai įvykdyti trėmimus, vienok gal jau pats instinktas, beveik kiekvienam, kažkas šurpulingai, nedavė ramiai miegoti. Daugelis ėjo į lauką ir savo ausimis girdėjo apylinkėje balsus artimųjų šaukiančių pagalbos...

Šioje skaudžioje dvidešimtojo amžiaus tautų naikimo tragedijoje, buvo liudininkas ne vien žmogus, bet ir šunys. Jei komunistams buvo įsakyta, tik jau paskutiniu atveju paleisti švų priešinius, kad nesukėlus triukšmo ir panikos, šunų staugimą stengėsi nutildyti pasmaugdami retežiu. Zarasų apskrityje buvo rasti 6 šunys pasmaugti ištremtųjų šeiminių sodybose.

Vos saulei patekėjus, antroji raudonųjų grupė apgulė ištremt-

tųjų namus, neva tai surašinėti turta, g tikrumoje grobstė ir dalijosi.

Turimomis žiniomis iš Zarasų per pirmąjį vežimą buvo išvežta 154 asmenys, kurių pavardžių saugumo sumetimais, kad jų gyvenimo dar labiau neapsunkintų, neskelbiame.

(Bus daugiau)

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98
GERMAN BRANDY	5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98
VODKA pilna kvorta	\$3.59
KRON BRANNVIN	
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR	
MARTINI kvorta	\$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas	5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz.	\$1.15
BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

KUR GLŪDI TIKRASIS PAVOJUS?

Sovietų Sąjungos kariuomenės bazės neilgai manevravo Gaižūnų poligono smėlynuose. Tie manevrai išsidriekė iki Berlyno mūrinės sienos. Manevrai, pusiaukelėje prilaikyti "policinės akcijos", buvo bandomi Korejoje, jie jau poliso stovyje Laose, juos šiek tiek dar trukdo kariniai patarėjai Viet-Name.

Ilgas tai kelias -- nuo Gaižūnų poligono. Kai kur jis šlapias ir net neišbrendamas. Bet nebuvo kliūčių ir pabraidymui Karibų jūra. Koks gi būtų tikslas sulaukyti rusų kareivius nuo progos pasidžiaugti ta pačia saule, kuri taip raminančiai veikia čia pat, Floridos pusiasalyje...

Gaižūnų poligonas -- Havana. Pasaulis mažas, nuotoliai reikšmės nebūti. Kaip reikšmės nebūti, rodos, dar neseniai kasami apkasai, strategų taip vertinamos gamtinės kliūtys, kaip Nemuno ar Vislos upės.

Teko girdėti įdomių nuomonių apie tuos nekaltus karinius "manevrus". Pavyzdžiui, dar 1946 m. vasarą, buvęs Čekoslovakijos pasiuntinys Lietuvai Dr. Skalicki, tuo metu užėmęs aukštas pareigas užsienių reikalų ministerijoje, Prahoje man aiškino, kaip Benešas puikiai supratęs Sov. Sąjungos tikslus. Vid. ir Rytų Europos valstybėse turėti taikos ir ramybės siekiančias liberalines vyriausybes. Ir Justas Paleckis esąs ne kas kitas, o tik liberalių pažiūrų valstybės vyras, kuriam, esą, negalima prikišti jokių komunistinių tendencijų...

Tai buvo 1946 metais. Ir -- istorija kartojasi.

Šiandien, iš Kubos pabėgęs profesorius Louis Aguilar Leon (aktyviai dalyvavęs rezistencinėse kovose prieš Batistos režimą) rašo, kad "maži pralaimėjimai suveda pergale". Dar blogiau, horizonte pasirodžiusi koegzistencijos su Castro vizija, Titoizmo "išganymas" Karibų srityje, ir pavojingos prielaidos, kad neprileidus statytis atominių ginklų bazių Kubos komunistinis režimas nebesudaro pavojaus Amerikai...

Profesorius Leon bando įtikinti per amerikiečių spaudą, kad manyti, jog be rusiškų raketų Castro nebesudaro niekam pavojaus, yra ne kas kita, kaip įžeidimas tų, kurie su tuo režimu kovojo dar raketoms neatsiradus. "Užsiminimas apie koegzistenciją reiškia ne ką kitą, kaip deklaravimą, kad kova dėl demokratiščių principų už JAV sienų neturi prasmės".

Demokratiniai principai plačiai prasme apima tautų apsisprendimo teisę.

Kovoje už pagrindinius žmogaus laisvės principus, kovoje už demokratijos laimėjimus yra silpnų vietų. Tas silpnas vietas nepalikti neišnaudoję tie, kurie pradėjo manevrus Gaižūnų poligone 1940 metais.

Kokia menka ir primityvi pradžia, pasakytume. Bet kur yra pradžia manevrų? Priešingą pusę, yra vienas iš klausimų, į kurį dar niekas negali atsakyti. O tai ir yra didžiausio pavojaus reiškinys. (j.č.)

Sesės ir broliai skautai, tėveliai ir bičiuliai

Laikau didele garbepasveikinti Jus visus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 45-tosiose metinėse. Linkiu geriausias sekmes atsiekti užsibrėžtų tikslų. Šia proga noriu iškelti keletą minčių, kodėl Vasario 16-oji mums tokia brangi ir prasminga.

Kaip gamta savo žalumo simfonijomis kasmet džiaugsmingai švenčia iš žiemos šalčių atgijimą -- Pavasarį, krikščionija -- mirties pergalę -- Kristaus Prisikėlimo šventes, taip lietuvių tauta -- iš 125 metų iš svetimų okupacijų išsilaisvinimo sukaityvės.

Vasario 16-toji lietuvių tautai daugiau kaip pavasaris, tai žūti pasmerkto tautos iš vergijos rėžinių prisikėlimas, tautos Velykos. Tik pagalvokime: 125 metų vilkti neišpasakytai sunkių vergijos jungų! Nieko sava, viskas rusiška. Už lietuvišką raštą mūsų tėvai buvo tremiami Sibiran, grūdami į kalėjimus. Net lietuviškas maldaknyges prie bažnyčių rusų žandarai atiminėjo. Uždarinėjo bažnyčias, vienuolynus, lietuviškas mokyklas. Kad lietuvių greičiau surusėtų, įvedė lietuviams svetimą rusišką rašymą, statė stačiatikių bažnyčias -- cerkves. Sugaudytus jaunus vyrus kariuomenėje laikė Rusijos plėbėse ištisus 25-rius metus. Visam kraštui trukdė bet kokią pažangą. Skurdu ir nyku tada buvo mūsų tėvynėje.

Daugelis lietuvių, nepakęsdami sunkių vergijos pančių, bėgo į Ameriką, Angliją ar į kitus kraštus. Likusieji tėvynėje okupanto užmačiom priešinosi nepaprastu atkaklumu, net ir mirtingai nesibijodami. Lietuviškai skai-

tyti vaikus mokė jų motinos prietelio. Kai žandarai įdarėdavo į kiemą, knygas, dažniausiai maldaknyges, slėpdavo po grindimis, o vaikai išlakstydavo. Su koku pasišventimu mūsų knygnešiai gabeno Prūsiose, Tilžėje, spausdinamas knygas ir laikraščius! Ir taip turėjo kentėti tauta, kurios protėviai, skaitant nuo karaliaus Mindaugo laikų, per 550 metų turėjo savą valstybę, buvusią viena iš didžiausių Europos galybių, ilgus amžius didvyriškai gynusių ne tik savą, bet ir visos Vakarų Europos laisvę nuo azijatų antplūdžių.

Per Didįjį karą Lietuva patenka dar žiauresnėn vokiečių okupacijon.

Štai šitokiose sąlygose 1918 metais vasario 16 dieną Vilniuje lietuvių Taryba pasirašo aktą, kad atstatoma Lietuvos Valstybės nepriklausomybė. Mums dabar sunku ir įsivaizduoti, kiek karšti jausmai užtvindė lietuvių krūtines! Susidaro sava valdžia. Tūkstančiai savanorių sudaro pirmuosius lietuviškos kariuomenės pulkus, kurie, nors ir menkai įginkluoti, išveja iš Lietuvos ir vokiečius, ir rusus, ir lenkus. Mūsų brolių krauju gausiai aplaistyta žemė pražysta gražiausiais Laisvės Žiedais: per 22 laisvo gyvenimo metus Lietuva savo tautine kultūra ir tautos gėrbūviu pasiveja ir šimtmečiais laisvėje gyvenusias tautas.

Tačiau neilgai laisvės vaisiais galėjome džiaugtis: antrojo Pasaulinio karo pasėkoje mūsų tėvynė ir vėl jos neteko. Bet ir šiukart lietuvis tvirtas, atsparus ir kantrus. Tik mes, kurie

Iš Lietuvių Fronto Bičiulių Atlanto pakraščio suvažiavimo New Yorke š.m. vasario 9-10 d. Prie stalo sėdi: Br. Bieliukas, V. Sidzikauskas, inž. V. Volertas, kalba V. Vaitiekūnas. Rekorduoja dr. H. Lukoševičius, Vyt. Maželio nuotrauka

TAUTINĖ VIENYBĖ KULTŪRINĖJE SRITYJE

E. ČEKIENĖ

Kas kiek nori, tiek galingu jaučiasi. Džiaugiamasi, kad iš VLIK išėjo saujelė trukdytojų, o apsisukus vanojama, kad ši saujelė užvaldė bendruomenę. Geriau bū-

ti kultūrinius darbus, kritika šališka, bendruose suvažiavimuose iškeliami tik savieji pasireiškę žmonės. Mokslininkai taip pat galėtų susijungti ir atlikti daugiau ir didelių darbų, kurių paskirai dirbant neįmanoma įveikti.

Lietuvių Fronto Bičiulių suvažiavime kalba prof. J. Puzinas. Prieky vyr. moderatorius dr. J. Juozas Girnius. Vyt. Maželio nuotrauka

tų mažiau gudraus žaidimo, daugiau sveiko proto. Kai rasim darbo vienybę, atsiras ir institucinė vienybė.

Nuolat girdim aidų prieš dogmatizmą, -- kalbėjo J. Girnius, -- bet tik skirtingos pažūros apšaukiamos dogmomis. Visus tektų vadinti dogmatikais išskyrus, kurie visai be pažiūrų. Tačiau dogmatizmu reikia vadinti ne patį pažiūrų turėjimą, o jų fanatišką siaurumą.

Prof. dr. J. Puzinas, papildydamas dr. J. Girniaus mintis, pažymėjo, jog kaip alkanam duona rūpi, taip mums ta vienybė, todėl tenka susirūpinti, kad tas negalavimas netaptų chroniška liga.

Vienybė kultūriniam darbe įmanoma ir net gražiai vykdoma, -- kalbėjo jis toliau, -- tai rodo visa eilė vykdomų šviesių pavyzdžių: L. Enciklopedija, Litanas, L. Bendruomenė ir "kiti darbai, į kuriuos yra įsijungę šimtai talkininkų ir be kartų ar šitikinimų skirtumo tie dideli darbai žengia pirmyn.

Tačiau, yra ir neigiamų reiškinijų vienybei siekti, prie kurių prof. J. Puzinas priskiria: spauda nesistengia objektyviai iškel-

ATSIQSTA PAMINĖTI

MARGUTIS -- sausio mėn. numeris išėjo nauja dail. Alg. Ku-rausko sukurta išore.

Turinyje, šalia Klaipėdos vadavimo epizodų (J. Dainauskas) ir Daumanto "Partizanų" apžvalgos (St. Daunys), gražiai įsiterpęs Marius Katiliškis savo originalia kūryba ir žodžiu apie kūrybinę buitį "Išėjusiems negrįžti".

Žurnalas gyvas, aktualus savo straipsnių atranka ir kronikine aktualija.

AIDAI -- sausio mėnuo. Metus žvilgsnį į praeituosius metus, A.R. - D., šalia kultūrinių prošvaisčių, visuomeniniai - politiniame mūsų veiklos kelyje randa grumstų, kuriuos išlyginti galėtų tik naujai atsiradę, ryžtingi Vaidinto Sauliukai.

Turinyje, savo srityse reiškia si K. Bradūnas, Vincas Trumpa, Dalia Kučėnienė, dr. J. Gimbutas, Paulius Jurkus, J. Aistis.

Plati knygų, meno, relig. ir visuomeninio gyvenimo apžvalga. Apstu iliustracijų.

LIETUVA -- Filatelistų Draugijos biuletėnis, sausio mėn. Neaplenkdamas svarbesnių mūsų gyvenimo įvykių, biuletėnis ir toliau teikia gausią informaciją filatelijos mėgėjams. Biuletėnį redaguoja Eug. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago 52, Ill.

ravimu atrasime vis daugiau bendro jungiančio mus nei skiriančio, o svarbiausia, reikia visų geros valios, -- pabrėžė jis, -- neat-sitverkime viens nuo kito ideologinėmis užtvaramis, nemanykim, kad tik mes geriausi ir gudriausi.

Dr. K. Ostrauskas užakcentavo, kad kultūrinio darbo visiška vienybė būtų kultūrai pelnis. Kultūrinei vienybei siekti svarbiausia yra, mokėjimas vienuo su tikti visus kultūrinius laimėjimus, kritiškai vertinant laikytis objektyvumo, bet gi ir čia susiduriama su kliūtimi, nes kas Petrui objektyvu, tas Jonui herezija. Sąžiningumas taip pat ne visada patarnaus, nes kritikas gali būti labai sąžiningas, bet neįsimintingas. Žmogaus darbas ne taip lengvai kritiku atskiriamas nuo jo paties, nes tai yra jo dalis, todėl vertinant ir atsižvelgiama į patį asmenį.

Kartais menkas kultūrinis įvykis pristatomas spaudoje, kaip labai didelis. Žinantieji jo tikrą vertę tyli, nes imsi rašyti atvirai, užpykins draugą ar gerą pažįstamą, nustos jo. Tuo būdu gauname kreivą kultūrinio gyvenimo vaizdą.

Reikia stengtis vienybės siekti, bet netikiau, kad galime tai įgyvendinti, -- baigė dr. K. Ostrauskas.

Diskusijose dalyvavo ir klausytojai, iš kurių griežčiau pasisakė teigiamai už Lietuvių Fondą (milijonin) dr. Vileišis iš Waterburio, bet dauguma nuomonių buvo, kad jo įkūrimas ir tos sumos sukėlimas rinkėjams yra pasidaręs pačiu tikslu.

V. Rastenis pateisino, kad taupymas ateiviai yra išmintingas dalykas, bet jei tėvai taupo vaikams leisti juos į aukštus mokslus, tai gerai, tačiau jei taupytų dabar skurdžiai gyvendami, vaikus paliegliais išaugintų, tai jau blogai. Taip ir su L. Fondu, gali nebebūti kas jo procentais naudosis. Taupome ateiviai, apleidę dabartį.

(Bus daugiau)

Balys Auginas

E R O I C A

Pro šimtmečių voratinklų, pro laiko drobių rietimus Matau iš praeities auksuotų rėmų žvelgiantį -- mus Savosios žemės brolių -- milžiną šviesplaukį -- Kai žygių jo istorijos lapus vidunaktį vėlai Vartau -- girdžiu šlamėjimą sparnų -- lyg sakalai Iš apleistų piliakalnio gojelių būtų čia suplaukę ---

Po amžių dulkėmis aprūksiu dangum Čia jo kančios įmintos pėdos žeri mums, Kaip nerūdijančio žvaigždyno žalvarinės sagty -- Nūnai, kai sninga mėnesio pūkais ir bunda šimtametės naktys, Ir vėjų gentkartės išpusto metų tolumas -- Aš jį akimirkai regiu bekopiantį keliu: -- Kaitria namų ugnim-lyg šimtas žemės saulų-dega melsvos akys Tai jis -- tai mūsų protėvis sugrįžta tolimas Saulėlydžio gaisrų išdegintom vagom -- Jis pina sakmę iš nužudusių dienų ir žuvusių saulų, Ir sausą kasdienybės smėlį šlaksto aisčių kraujo apeigom ---

Svarstymai ir nuomonės

NEORIGINALUS IR NEIŠGANINGAS SUMANYMAS

A. Dundzilas (Draugas, sausio 29) ir Romo Kezio (Dirva, vasario 6) sumanymas uždėti dolerį, pusę dolerio ar nors ir tik 25 centus apyvartos mokesčio (sales tax) ant laikraščių bei žurnalų prenumeratos Lituanus žurnalo naudai nėra nei originalus, nei išganingas.

Neoriginalus, nes apyvartos mokesčiai yra seniai išrastas ir, be to, tai yra socialiniu požiūriu labiausiai kritikuojama ir net smerkiama mokesčių rūšis. Neišganingas todėl, kad, jei sumanymas ir būtų įgyvendintas, juo iš vienos pusės būtų užkrauta papildoma našta ten, kur ir taip labai sunku, iš kitos pusės -- tokio užtikrinimo Lituanus žurnalui, kokio viliasi optimistai sumanytojai, nesudarantų.

Jei PLB valdyba imtųsi nedėkingo uždavinio -- įkelti laikraščių leidyklą savanoriškai apsiimti apdėti tokiu mokesčiu prenumeratorius ir apsiimti tą mokesčių surinkti, kiekvieno laikraščio leidykla rimtai susimąstytų: kodėl tik mes turim dėti tą našta ant savo prenumeratorių ir savo pečių.

Toliau, jei ir visi sutiktų apdėti tokiu mokesčiu savo prenumeratorius -- kur garantijos, kad mokesčiai bus sąžiningai išrinktas ir atiduotas? Juk tam tikslui leidyklos turėtų atidengti kokiems nors įgaliotiniams savo apyskaičių knygas ir tiksliai rodyti, kiek kada jie gauna prenumeratos, o įgaliotiniai turėtų tapti leidyklų apyskaičių revizoriais. Kuri leidykla su tuo sutiks? O be tokios revizijos, tuojau pasklistų kalbos, kad štai tas ar kitas laikraštis, surenka dolerius ar kvoterius, bet ne visus atiduoda Lituanus reikalams, pasisavina... Su tokiu kaltinimu susidurti gresia ypač tiems leidėjams, kurie spalio mėnesio pareiškimuose (reikalaujamuose pašto taisyklių)

V. RASTENIS

nors ir priešai patvirtindami, skelbia nuostabiai išpūstus savo tiražų skaičius. Laikraštis (kad ir labai smulkia šriftu, angliškai) paskelbia, kad jo vidutinis tiražas yra, sakysim, 47,000! (Yra tokių atvejų). Kas bus, kai toks laikraštis praneš, surinkęs Lituanus žurnalo reikalams, sakysim, tik 7,000 kartų po 25 centus? Argi nebus pagrindo kilti kalboms, kad tas laikraštis pasisavino 10,000 dolerių, priklausančių Lituanus žurnalui? Tai bus nepagrįstas įtarimas, bet pašalinti jį būtų galima tik tikslios revizijos keliu, ir įrodžius, kad viešasis oficialiai prisiėktas pasigyrimas dideliu tiražu buvo neteisingas (perjury).

Nors ir ne visiškai visus esamus laikraščius bei žurnalus prenumeruojų, bet prenumeruojamų priskaitau 20. Tad būčiau apdėtas iš viso \$5,00 mokesčiu Lituanus labui. Ar ne tikslingiau man tą penkinę siųsti tiesiog Lituanus žurnalui, o ne dalinti į 20 vietų ir abejoti, ar ir kada tie "kvoteriai" susirinks, kur jie priklauso (ir dar galvoti, kiek žmonių turės darbo, kol perleis per apyskaitas)?

Lituanus žurnalui be didelio vargo (bet ir be žymesnių tobulėjimo galimybių) leisti reikia per metus bent \$8,000. Po 25 centų tą surinkti, reiktų apdėti mokesčiu 32,000 įvairių laikraščių prenumeratorių! Būčiau linkęs eiti lažybų, kad vieno leidyklų keli tūkstančiai apmokėtų prenumeratorių yra retenybė, gal retesnė, negu prenumeratorių skaičiai išreiškiami tik triženkliais. Taigi labai didelis klausimas, ar iš viso yra 32,000 prenumeratorių, ir ar iš to sumanyto (ypač apsiribojant 25 centų mokesčiu) išeitų pakankamai išga-

ningų pasekmių net ir tuo atveju, jei visi (leidėjai ir prenumeratoriai) sutiktų tą mokesčių mokėti ir jis būtų tobulai surinktas.

Pagaliau, visi laikraščiai eilės kiti aplinkybių yra versti verčiami kelti prenumeratorą savo išsilaukimui gelbėti. Dirva, štai truputį jau padidino prenumeratorių (mano nuomone, ne tiek, kiek realios sąlygos reikalauja), kiti jau užsimena apie tai, bet delsia, svyruoja, nes nėra tikri, kaip tas atsilieps į prenumeratorių rinką, nėra tikri, iki kokios ribos tie prenumeratoriai yra, anot R. Kezio, "padorūs" ir "nepurkštasi". Šiose aplinkybėse galima būti tikriems, kad jokia laikraščių leidykla nesutiktų su pasiūlymu įvesti "sales tax" prie prenumeratorato, nepaisant, kaip jos bevertintų Lituanus žurnalą. Ir nebūtų pagrindo leidyklas už tai smerkti.

Lituanus yra apčiuopiamas, teigiamas jaunosios kartos veikimo vaisius toje srityje, kurioje vyresnioji karta kažkaip nepajėgė pakankamai sėkmingai pasidaruoti. (Beje, kas beprisimena, kad šį sumanymą Lietuvių Studentų Sąjunga pakilo ir pradžiū gražiai pafinansavo J. Bačiūnas?) Lituanus leidimas yra neabejotina (ir pusėtinai sėkminga) mūsų nepriklausomybinės veiklos dalis. Jaunimas atlieka darbą. Finansinis pagrindas sudaryti -- visos mūsų visuomenės, ypač vyresniosios, uždavinys. Lituanus žurnalas išlaikoms vieta turi būti nepriklausomybinės veiklos išlaikymo samatos. Lietuvos Nepriklausomybės Fondas yra skyręs lėšų tam reikalui, bet pasidarė santūrus, matydamas, kad Vilko fondas, Amerikos Lietuvių Taryba neranda ar tik labai sunkiai teranda savo išduose lėšų prisidėti prie to darbo, ir kad, Lituanus žurnalo leidėjams pradėjus patiemis rūpintis lėšų rinkimu, LNF rėmėjų didžiūma savo dalį gana gausiai tiesiog tam reikalui atiduoda.

Amerikos Lietuvių Taryba, siekianti būti vieninteliu lėšų tokiems reikalams telkimo centru, turėtų persvarstyti savo pažiūrą

į Lituanus. Jei ji pripažįsta svarbą (ir stiprų reitingumą) biuletenių, kurių poveikis yra labai ir labai abejotinas, tai ji turėtų dar kartą pažvelgti į Lituanus ir pamatyti, kas jis, tegu ir ne visai tobulas, yra svarbesnis, vertingesnis už eilę kitų dosniai remiamų veikimų. Tad jis įtrauktinas į ALT remiamų darbų programą vieno iš pirmutinių vietų. Tegu Taryba pasakys, kad ji kviečia visuomenę prie šimtų per Tarybą sudėsimų aukų pridėti, dar sakysim, po dolerį kitą specialiai Lituanus intencija, ir tegu Taryba išpareigos rūpintis Lituanus finansavimu, jei reikės, tai net kitų menkesnių reikalų sąskaiton. Taip lengviau atkris reikalas to žurnalo leidėjams "plėšytis" su lėšų telkimu. Pagaliau, ir Lietuvių Bendruomenės organizacija, ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondas mielai savo turimus tinklus išpareigos priimti ir perduoti Lituanus skirtas aukas, tuo būdu perimdami bent dalį rinkliniųjų darbų, kuriuos dabar atlikti pasijuto priversti patys Lituanus leidėjai. Bet būtina, kad A.L. Taryba liautųsi rodžiusi neigiamą pavyzdį šiame reikale.

Savotiškas įspūdis susidaro, matant, šalia R. Kezio entuziastingų sumanymų, dr. A. Razmos pateiktą informaciją apie Lietuvių Fondą. Kai žmonės suka galvas, kaip čia sugraibius "po kvoterį" lėšų tokiame degančiame reikalui, kaip Lituanus (kuriam reikia po porą tūkstančių kas trys mėnesiai dabar, kitaip jis sustos), tas didysis fondas jau beturės surinkęs tiek, kiek Lituanui užtektų dešimčiai metų, ir vien Rochesterio Lietuvių kolonija jau esanti numačiusi šimtą surinkti dar beveik dvejų metų Lituanus biudžetą. Bet... tos stambokos sumos dedamos "į kojinę", tai yra, į bankus. Atėnančiais metais jos duos gal jau iki pusketvirtos tūkstančio palūkanų. Tačiau Lituanus tų lėšų negaus nė pauostyti, kadangi tas fondas neturi teisės finansuoti "politinės propagandos"... Žinoma, atsiras kitų gerų reikalų. Bet tuos 3-4 tūkstančius tuo keliu gauti nėra taip jau pigu: žiūrėkite, kokios sumos jau išpuoduotos iš kišenių. Tiesa, dar iš nedaugelio kišenių, tik maždaug iš šimto. Bet čia, turbūt, visgi turėtų būti pastebėtas ir atsaky-

mas į pasiteiravimą, "kur kiti tūkstančiai idealistų". Ogi štai kur: jie rūpinasi "alkanus papeikti" šiandien, nes alkani reikalai negali laukti ateinančių ar dar tolesnių metų, kol susidarys vienas kitas kšnelis iš palūkanų.

Lietuvių Fondo telkimas yra taupymas ateičiai. Ar taupymas, net ir labai kilniems tikslams, nusielpo idealizmo vardo (ir netaupymas tuo pačiu "neidealizmo"), yra pagrindo abejoti. Neginčytina, kad taupymas paprastai yra protingas tvarkymas. Tačiau viena sąlyga: taupyti protinga, kai taupoma tai, kas atlieka nuo būtinųjų šios dienos poreikių. Niekas nepripažins nei protingais, nei idealistais tėvų, kurie, betauptdami lėšas vaikų aukštam išmokslinimui, gyvens tokiame skurde, kuriame tie patys vaikai išaugs paliegėliai, jokia mokslui nebetinkami.

Gražu, gerai ir protinga su-taupyti stambesnę kapitalą ateities visuomeniniams reikalams, bet nei idealistiška, nei protin-ga būtų tą taupymą paversti fetišu, vieninteliu idealizmo po-žymiu, ir vardan jo nusisinti šiandien laistymo būtinai reika-lingas gyvybingas veiklos atža-las. Ar mūsų visuomenė yra tiek idealistiška ir ypač tiek turtinga ar bent jau tiek pasiturinti, kad galėtų greitu tempu lygiagrečiai ir būtinuosius lietuviško gyvenimo reikalus apsirūpinti ir mili-joną taupyti? Jei taip -- puiku. Bet atrodo, kad tokia įtampa mūsų visuomenei čia dar sunkiai pa-keliama. Tad, protingiau būtų žiūrėti, kad pirmieji reikalai bū-tų pirma rūpinami. Todėl: pir-ma toks Lituanus (ir dar nema-ža kitų panašių neatidėtinų rei-kalų), o tik tada taupymas. Ir, susimildami, nesikesinkit mono-polizuoti idealistų vardo vienam taupymui, ypač, jei kas, šimtine taupykla atidėjęs, tariasi atsi-pirkęs dešimčiai metų nuo visuo-meninių reikalų.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

Vasario 16 Gimnazijos atsišaukimas

Prasmingas ir įpareigojantis parinktas vardas vieninteli pilnai lietuvių gimnazijai laisvajame pasaulyje. Jau iš metų kurenasi tas lietuviškasis židinys ir gaivina lietuviškąją gyvybę jaunimo, kuriam Lietuvos Tėvynės sąmonė ne iš karto yra sava. Atėina čia lietuvių tėvų vaikai silpnai temokėdami savo tėvų kalbą, susipažįsta su panašiais į save, vargingai ir laužytai taria lietuviškus žodžius, pradeda nedrąsiai dainuoti lietuviškas dainas, susižavi spalvingais tautiniais rūbais ir guviu lietuvišku šoku, neužiomis pamilsta tai kas lietuviška, įsisaugonina esą lietuvių tautos vaikai. Per eilę metų įsigilina į lietuvių tautos istoriją, susipažįsta su jos sunkumais šiandien, užsidega ryžtu kovoti už tai, kas lietuviui brangu ir šventa, už Vasario 16-tosios idealus.

Vasario 16 Gimnazija tikrai yra viena iš prasmingiausių lietuviškųjų institucijų laisvajame pasaulyje! Už tai ji taip ilgai ir gyvuoja. Lietuviai jaučia, kad kol jaunimas bus auklėjamas lietuviškai, tol tautos viltys turės tvirtą pagrindą. Tačiau laiko srovė skatina daug su kuo apsi-prasti, daug ką užmiršti. Yra pavojus, kad gali būti pradėdama užmiršti ir viena labai paprasta gyvenimiška tiesa: Vasario 16 Gimnazija tol galės gyvuoti, kol lietuviai ją remia savo medžiaginėmis aukomis!

Vasario 16-tosios proga, dėkodamas visiems ištvėrimingiesiems ir duosniesiems Gimnazijos rėmėjams, kartu jungiu gailingą prašymą į visus laisvojo pasaulio lietuvius: Neužmirškite, kad Jūsų rankose yra Vasario 16 Gimnazijos ateities ir jos gyvėbė! Nepagailėkite nuolatinių aukos, nes mokiniai nori valgyti kas dieną! Kiekvienas centas yra brangus, nes tik bendru darbu ir bend-

ra auka bus įmanoma išlaikyti gražų lietuvių židinį -- VASARIO 16-TOSIOS GIMNAZIJĄ!

Kun. Bronius Liubinas
Direktorius

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Juozas F. Gribauskas šeimos rezidencija Berwyn, Ill., laimėjo pirmą vietą Cicer-Berwyn-Stickney-Forest View Life Newspapers rengtame Kalėdų namų puošimo konkurse. Be to, Chicagos radijo stotis WYNN paskyrė pirmą premiją jo namams, kaip gražiausiai papuoštiems Berwyn mieste. Jie buvo rodomi ir per televiziją.

J.F. Gribauskas yra St. Anthony Savings & Loan Assn., Cicero, egzekutyvinis sekretorius. Jis papuošė savo sklypą su 22 pėdų eg-le prie namo kampo, nusagstė lamputėmis medžius ir krūmus ir ap-švietė elektros šviesa visas savo puikias namo pastoges.

Life Newspapers taip pat pranešė, kad Gribauskas paskirtas Knights of Lithuania auksinio jubiliejaus garbės pirmininku. Šventė įvyko vasario 10 Chicagoje. Nuotraukose: J. Gribauskas su laikraščių leidyklos skirtos premijos ženklų ir jo papuošti namai.

Lupynos...

išnykę gaso incineratoriuje

Meskite deginamas atmatas į gaso incineratorių... pa-stogėje. Apžiūrėkite šiuos naujus, nerūkstančius, neužuodžiamus modelius jau dabar:

Calcinator / Caloric / Duramatic / Majestic / Martin / Sears-Kenmore / Warm Morning THE EAST OHIO GAS COMPANY

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Nauja Lietuvių Salės valdyba

Naujai išrinktoji Lietuvių Salės ir Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo vadovybė pareigomis pasiskirstė sekančiai:

Zenonas Dučmanas — Salės Bendrovės ir Klubo prezidentas, Ignas Gatautis — Salės viceprezidentas ir sekretorius, Stasys Halaburda — Klubo viceprezidentas, Bronius Bernotas — Klubo sekretorius, Jonas Apanavičius — Finansų sekretorius, Povilas Šukys — Iždininkas ir Salės bei Klubo reikalų vedėjas. Direktoriai be skirtų pareigų: Aleksas Banys, Stasys Mačys, Ernestas Samas.

Kontrolės Komisija: Juozas Gražulis, Jonas Virbalis, Zigmas Peckus. Spaudos-reklamos komisija: Jonas Virbalis, Zigmas Peckus.

• Dr. Algirdas Nasvytis vasario 16 d. buvo pakviestas pagrindiniu kalbėtoju į Nepriklausomybės šventės minėjimą Londone, Ont., Canada. Minėjimą ruošė vietos Bendruomenės apylinkės valdyba.

HELP WANTED MALE

MECHANIC

Immediate opening for well-recommended married man able to perform fleet maintenance. Truck overhaul experience helpful. Continued company growth insures steady income with advancement opportunities.

Apply Personnel Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.
(19, 20, 21)

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSES

7-3 3-11 11-7

Positions available in Medical Surgical, Obstetrics and Nursery Division. Must be Ohio registered or eligible for reciprocity. Starting salary commensurate with experience. Excellent fringe benefits.

Doctor's Hospital

12345 Cedar Road
Cleveland 6, Ohio
SW 5-5000, Ext. 205
(18, 19, 20)

PRACTICAL NURSES LICENSED

7-3 3-11 11-7

Positions available in Nursing Division. Must be Ohio registered or eligible for reciprocity. Starting salary commensurate with experience. Excellent fringe benefits. Shift differential.

Doctor's Hospital

12345 Cedar Road
Cleveland 6, Ohio
SW 5-5000, Ext. 205
(20)

Clevelando Vysk. Valančiaus lit. mokyklos lietuviškos šokėjos, vadovaujamos I. Stasaitės, vasario 7 d. dalyvavo American Camping Association programos "The American Heritage" išpildyme.

V. Plodžinsko nuotrauka

* ST. FRANCIS MOKYKLOS TĖVŲ IR MOKYTOJŲ SĄJUNGA East 71 gt. ir Superior Ave. vasario 22 d., G. Washingtono dienos proga, ruošia kortavimo vakarą žemutinėje mokyklos salėje. Pelnas skiriamas moksleivių reikalam.

A. George Washington Card Party is being held by the St. Francis Parent Teacher Unit of St. Francis. This annual event will take place at E. 71st and Superior Ave. in the lower school hall on Friday, February 22nd,

1963. All proceeds go to the school for the benefit of their students.

Naujos lietuviškos plokštelės

Lietuvių Prekybos Namai (6905 Superior Ave.) šiomis dienomis gavo transportą naujų lietuviškų plokštelių, kaip Daubaro — Lietuviški šokiai ir liaudies melodijos, Mostienės — Ar žinai tą šalį, labai linksma,

Clevelando Pilėnų tunto skautai Giedrius Lazdinis ir Petras Matulevičius tarp tėvėlių su tuntininku V. Jokubaičiu, gavę katalikų skautų medalius "Ad Altare Dei".

J. Garlos nuotrauka

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

ilgo grojimo Dineikos, Petrausko ir kt. — Linksmieji broliai, Dainavos ansamblio stereo ir hi-fi ir dar daugelį kitų.

Ta pat proga dar kartą pranešame siuntinių į Lietuvą siuntėjams, kad jau nuo Naujų Metų veikia kiti maito tarifai: kai kas padidinta, kai kas pamažinta. Prašome iš anksto pasiteirauti, kad susidarius vaizdą kas yra praktiškiau siųsti.

* LUDVISIA PALILIONIENĖ (Palonis), ilgametė šio miesto gyventojė, persikėlė gyventi į Los Angeles, L. Palilionienė išgyveno Clevelande virš penkisdešimt metų. Ji ir jos vyras Povilas (miręs) buvo gerai žinomi Clevelando biznierių — moterų suknelių siuvėjai. Jų dirbtuvė dirbo virš trisdešimt darbinių, daugumoj lietuvių.

Linkim L. Palilionienė ilgo ir gražaus gyvenimo Californijoje. Vincent Gray

PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 23 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parap. salėje. KOVO 10 D. Pabaltijo valstybių genocido paroda.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 4-29 D. dail. Antano Vaikšnorio tapybos darbų paroda Brill Gallery, Arcada, 460 Superior Ave.

KOVO 24 D. Neringostunto Kažiuko mugė Lietuvių salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parap. salėje.

BALANDŽIO 28 D. DLK Birutės draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje nuo 12 iki 4 v. p. p.

GEGUŽES 4 D. Dirvos pavasarinis koncertas-balius Slovėnų salėje.

GEGUŽES 11 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos vakaras Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 11 - 19 D. dail. ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio darbų paroda Čiurlionionamuo-se. Ruošia Korp! Neo-Lithuania Clevelande.

GEGUŽES 11 D. Lietuvių Studentų Sąjungos vakaras.

GEGUŽES 18 D. Vaidinimas "Gatvės vaikas" šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

GEGUŽES 25 D. Skaucių tėvų komiteto madų paroda - balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 1 D. Korp. Neo-Lithuania ruošia Literatūros Vakara.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia LVS Ramovė.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

Vyr. skautininkė Ona Zailskienė tarp Clevelando skautininkių iškilmingoje sueigoje. Pirmoj eilėj stovi: skautininkės Šenbergienė, Mockuvienė, Kižienė, Leknickaitė, vyr. s. O. Zailskienė ir turt. Balašaitienė.

VYRIAUSIOJI SKAUTININKĖ CLEVELANDE

L.S.S. Skaucių Seserijos Vyriausioji Skautininkė Ona Zailskienė vasario mėn. 3 dieną lankė si Clevelande. Vyr. Skautininkės viešnagė skaucių ir vadovių gyvenime yra svarbus įvykis, tuo labiau, kad plačiai visuomenei nežinomi tos energingos ir pasiaukojusios vadovės darbų rezultatai turi didelės reikšmės ir įtakos kasdieninėje skaucių veikloje, o per ją ir didelėje lietuviško jaunimo dalyje.

Vyr. sk. Ona Zailskienė, susidariusi tvirtą atskirų sričių specialistų kadrą, bendromis jėgomis planuoja seserijos veiklą, ruošia programas, leidžia auklėjančią ir informacinę literatūrą, kuri pastaruoju metu pasidaro itin vertinga ir gausi ir pasiekia visus skaucių vietus.

Tuo būdu Seserijos ribose išlaikomas vienodumas ir tvarka, kurie tik nežymiai įvairuoja vietovėse pagal vienetų dydį ir pajėgumą. Clevelando pasididžiavimui, mes čia turime Seserijos Tautinio Auklėjimo Skyrių, kuriam vadovauja v.s. I. Jonaitienė. Uniformoms ir ceremonialui tvarkyti komisija, vadovaujama v.s. M. Barniškaitės atliko didelį darbą Seserijos vienodumui ir tvarkai išlaikyti. Toje komisijoje dirba s. L. Dunduraitė ir ps. R. Nasvytienė.

Fil. N. Kersnauskaitės namuose, vyr. skautininkė posėdžiavo su Tautinio Auklėjimo Skyriumi. Posėdyje dalyvavo skyriaus vadovė v.s. I. Jonaitienė, fil. N. Kersnauskaitė, s. M. Kižienė, s. Petukauskienė ir ps. M. Leknickaitė. Posėdyje buvo galutinai aptartas ir išdiskutuotas leidinys tautinio auklėjimo reikalui. Džiugu pastebėti, kad tas leidinys, vertingas savo medžiaga ir apimtimi, bus tinkamas ir visom organizacijom, kurios dirba su lietuvišku jaunimu.

Po iškilmingų pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje, kur V. Skautininkė turėjo progos iš šalies stebėti gausias sesių gretas, išsiriavusias šalia brolių ir akademinio jaunimo, viešnia buvo pakviesta į v.s. Jonaitienės namus pietų. Pietuose dalyvavo tautininkė s. A. Balašaitienė, adjutantė A. Gelažytė ir garbės ordinu bei žymenimis apdovanootosios tauto vadovės: ps. A. Muiliolienė, valt. L. Brizgienė ir ps. N. Garlaitė. A. Jonaitis buvo malonus tų pietų šeimininkas. Vėl vyko pasitarimai su atskirų tauto šakų vadovėmis skaucių veiklos klausimais.

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgalo, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1 1/2 garažo.

RE 1-9470

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTHWEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS VYT. SENKUS

WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Šv. Juozapo aukšt. mokyklos Clevelande operetės Music Man pastatyme dalyvavo ir būrelis lietuvių, besimokančių toje mokykloje. Nuotraukoje Virginija Eimutytė, atlikusi pagrindinį vaidmenį tarp artistų - mokinių. Virginija atskirai dar mokosi dainavimo ir priklauso Čiurlionio ansamblui.

J. Garlos nuotrauka

ratūrą, kuri pastaruoju metu pasidaro itin vertinga ir gausi ir pasiekia visus skaucių vietus. Tuo būdu Seserijos ribose išlaikomas vienodumas ir tvarka, kurie tik nežymiai įvairuoja vietovėse pagal vienetų dydį ir pajėgumą. Clevelando pasididžiavimui, mes čia turime Seserijos Tautinio Auklėjimo Skyrių, kuriam vadovauja v.s. I. Jonaitienė. Uniformoms ir ceremonialui tvarkyti komisija, vadovaujama v.s. M. Barniškaitės atliko didelį darbą Seserijos vienodumui ir tvarkai išlaikyti. Toje komisijoje dirba s. L. Dunduraitė ir ps. R. Nasvytienė.

Fil. N. Kersnauskaitės namuose, vyr. skautininkė posėdžiavo su Tautinio Auklėjimo Skyriumi. Posėdyje dalyvavo skyriaus vadovė v.s. I. Jonaitienė, fil. N. Kersnauskaitė, s. M. Kižienė, s. Petukauskienė ir ps. M. Leknickaitė. Posėdyje buvo galutinai aptartas ir išdiskutuotas leidinys tautinio auklėjimo reikalui. Džiugu pastebėti, kad tas leidinys, vertingas savo medžiaga ir apimtimi, bus tinkamas ir visom organizacijom, kurios dirba su lietuvišku jaunimu.

Po iškilmingų pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje, kur V. Skautininkė turėjo progos iš šalies stebėti gausias sesių gretas, išsiriavusias šalia brolių ir akademinio jaunimo, viešnia buvo pakviesta į v.s. Jonaitienės namus pietų. Pietuose dalyvavo tautininkė s. A. Balašaitienė, adjutantė A. Gelažytė ir garbės ordinu bei žymenimis apdovanootosios tauto vadovės: ps. A. Muiliolienė, valt. L. Brizgienė ir ps. N. Garlaitė. A. Jonaitis buvo malonus tų pietų šeimininkas. Vėl vyko pasitarimai su atskirų tauto šakų vadovėmis skaucių veiklos klausimais.

Pasibaigus minėjimui, vyr. skautininkė buvo garbės viešnia Neringos Skaucių Tunto Tėvų Komiteto pastangomis suorganizuotose pietuose, kuriuose dalyvavo tunto vadovės, tėvų komiteto nariai, skautininkės ir akademikės ir jų šeimų nariai. Gal tai buvo vienintelės minutės, per kurias Vyr. Skautininkė tikrai galėjo atsikvėpti. Pietų metu vyravo linksma neformali nuotaika.

Clevelando skautininkių draugovės pirmininkės s. Dunduraitės bute, įvyko draugovės pasitarimas ir dienos baigti arbatėlė. Pasitarime dalyvavo 17 skautininkių.

Pasitarimo metu buvo priimtos sekančios rezolucijos:

1) skautininkių draugovė pasižada surinkti dalį lėšų tautinio leidinio išleidimui. Vyr. Skautininkė ir v.s. Jonaitienė lėšų vajų praves visuose seserijos skautininkių vienetuose.

2) sudaryti tunto reikalam komisiją iš trijų patyrusių skautininkių. Į tą komisiją vienbalsiai išrinktos v.s. Šenbergienė, s. Mockuvienė ir s. Kižienė.

Vyr. skautininkė demonstravo naujai priimtas skautininkių uniformas dalis. Visos gerėjosi gražia tautine juosta ir skautininkės fetra, kurią skautininkės galės dėvėti neoficialių sueigų metu, vietoje kaklaraiščio.

Vyr. Skautininkės buvimas mūsų tarpe paliko šviesų bruožą skautininkių širdyse ir davė naujos jėgos ir entuziazmo tolimesniam darbui.

s. A.B.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

KAS IR KUR?

• **Min. S. Lozoraitis** tarnybos reikalais šiuo metu yra Paryžiuje.

• **Adv. Antanas Lapinskas**, buv. ALT S-gos pirmininkas, Margučio radijo pranešėjas ir Sanitary District Chicagoje pareigūnas, staiga ištiktas priepuolio ir buvo paguldytas Little Company of Mary ligoninėje.

• **Tadas Navickas**, anksčiau gyvenęs Clevelande, šiais metais iš pirmo karto sėkmingai išlaikė sunkius, aukštų reikalavimų Kalifornijos valstybinius egzaminus ir įsigijo registruoto vaistininko teises Kalifornijoje.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondui** atsiuntė aukų J. Budrikis iš Chicago 110 dol., Pažemėnas iš Baltimorės 20 dol.

• **Veronika Rūtenienė-Rutkauskienė**, rašytojo Rūtenio žmona, po sėkmingos operacijos sveiksta namie. Ji yra aktyvi New Yorko Lietuvių Moterų Atstovybės klubo narė ir Centro vadovybėje informacijos reikalams vadovė.

* **DAILES MĖGĖJŲ DĖMESIUI** Dailės mėgėjų kūrinių paroda rengiama New Yorke balandžio 6-7 d. Apiešimo parapijos salėje. Visi mėgėjai bei jaunieji menininkai, norintieji su savo kūrinių parodoje dalyvauti, gali kreiptis į Vidą Montvilą, 126 Hendrix St., Brooklyn 7, N.Y. Tel. AP 7-8863. Parodą rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininkui
Kol. VACLOVUI MAŽEIKAI

ir šeimai, jo motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania N. Y. Valdyba

Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos N. Y. Valdyba

Kol. ALGIUI ŠTAROLEI,

jo tėveliui mirus, giliausią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania Valdyba N. Y. ir
Filisterių Sąjungos Valdyba N. Y.

Mielam Prieteliui

VACLOVUI MAŽEIKAI

ir jo šeimai, brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Jadvyga ir Jonas Povilaičiai

Kol. PETRĄ PAPROCKĄ,

jo tėveliui Lietuvoje mirus, liūdesio valandoje užjaučia

Korp! Neo-Lithuania Valdyba N. Y.

SUTIKO ATITAISYTI

Prieš kurį laiką Lietuvos Diplomatinijos šefas atkreipė Vakarų Europos Sąjungos dėmesį į tai, kad vieno jos leidinio žemėlapyje Lietuvos teritorija buvo neteisingai pažymėta kaip Sov. Sąjungos teritorija, ir prašė tai atitaisyti. Vakarų Europos Sąjunga atsakė min. S. Lozoraičiui, kad pageidautas atitaisymas bus padarytas.

NAUJA LIETUVIŲ TEISININKŲ DRAUGIJOS VALDYBA

Į Lietuvų Teisininkų Draugijos Centro Valdybą išrinkti: J. Šlepetys, dr. B. Nemickas, V. Sidzikauskas, M. Brakas, dr. A. Trimakas, A. Sodaitis ir A. Ošlapas. Kandidatais: A. Senikas, dr. J. Petkevičius ir V. Stašinskas;

Į LTD Revizijos Komisiją išrinkti: dr. V. Čepas, A. Keturakis ir B. Mickevičius-Mikonis. Kandidatais: P. Dulevičius ir L. Sperauskienė;

Į Garbės Teismą išrinkti: dr. P. V. Raulinaitis, dr. P. Pamataitis ir A. Dabšys. Kandidatais: J. Kutra ir S. Paltus.

• **Minint Vasario 16 d.** atskirų vietovių ir pavieniai gyvenantys lietuviai, neturėję galimybės minėti Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukaktį bendrai ruošiamose vietovėse, siunčia savo aukas Amerikos Lietuvių Tarybos Centrai — Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago 36, Illinois.

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Chicagoje suruošto Nepriklausomybės atkūrimo minėjimo organizatoriai ir programos išpildytojai. Stovi iš kairės: Aleksas Siliūnas, Elena Matutienė, Edvinas Balceris, Elena Siliūnienė, Alvydas Vasaitis, Nerija Linkevičiūtė, adv. Julius Smetona, Zita Visockienė ir Kazys Kasakaitis.

CHICAGO

• **L. T. Akad. Sambūris** Chicagoje vasario mėn. 23 d., B. Pakšto svetainėje, 2801 W. 38 gt. rengia tradicinį Užgavėnių blynų balių. Svečiai bus vaišinami balių šeimininkų gamintais užkandžiais ir užgavėnių blynais bei kava be atskiro mokesčio. Šokių muziką patieks B. Pakšto orkestras. Veiks gėrimų bufetas. Staliukai galima užsisakyti iki vasario 21 d. pas fil. J. Žemaitį — 7056 So. Campbell Ave. (įėjimas iš 71 g-vės) nuo 7-9 val. vakaro, telef. HE 6-2231.

Įėjimas 4 dol., studentams 3 dol.

Pradžia 8 val. vakaro. Kolegos neolithuanai ir L. T. Akad. Sambūrio nariai su bičiuliais kviečiami į šį pobuvį atsilankyti. (15-21)

Rodys filmus

Vasario mėn. 24 d., 2 val. ir 5 val. po pietų, Dariaus ir Girėno salėje (4416 So. Western Ave) bus rodomos Stasiūkaičio filmo studijos. 1. Prof. Adomas Varnas. 2. Tautiniai šokiai ir dainos. 3. Lietuva šiandien turistų akimis. 4. Algį Trakį ir taksiuką šleivį užpuola bitės ir 5. šių dienų Lenkija. Penkios spalvotos garsinės filmos. Atliekamos per 1 val. ir 30 minučių. Minėtos filmos yra parengtos labai skoningai ir gana įdomios. Ypač yra labai įdomi ir patraukli filme "Lietuva šiandien turistų akimis". Šį filmų rodymą rengia Lietuvių žurnalistų Chicago Skyriaus Valdyba, įžanga 1 doleris.

RESPUBLIKONŲ SUSIRINKIMAS

Respublikonų kandidatas į Miesto Tarybą iš 13 Wardo (Marquette Parko) John J. Lanigan dalyvaus Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos susirinkime ir pristatys savo programą, kurios svarbiausias punktas yra miesto mokesčių sumažinimas. Visi lietuviai Chicagoje yra pa-

LIETUVOS LABUI PASITEMPKIME

Lietuviškoji Chicago sekmdienį, vasario 10 d. pradėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukakties minėjimą. Studentai minėjo Jaunimo Centre pirmą valandą. Ketvirtą valandą ten pat vyko giedrininkų suruoštas minėjimas su plačia menine programa.

LNT Lietuvos Nepriklausomybės šventę pradėjo 3 valandą B. Pakšto salėje.

Po Lietuvos Himno, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Chicago skyriaus pirmininko Kazio Kasakaičio paprašyti minėjimo dalyviai, minutės susikaupimu pagerbė didžiuosius mūsų tautos veikėjus, žuvusius už Lietuvą ir nukankintus Sibire. Balys Pakštas rageliu išpildė raudą už žuvusius.

Generalinis konsulas dr. Petras Daušvardis pažymėjo, kad kai mūsų tėvynė okupuota kankinama, tai vieninga talka ypatingai svarbi tėvynei gelbėti. Budėkime, dirbkime, reikalaukime. UNESCO išleidęs sovietų leidinį, kuriame iškreipti faktai apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją. Teigiama, neva 1940 metais tuose kraštuose atsikūręs sovietinis režimas. "The Spectator" laikraštis pavadinęs tai gryniausiu melu. LN Talka turėtų budėti ir reaguoti į panašius sovietų propagandinius melus.

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas, svečias iš Clevelando, advokatas Julius Smetona kondensuotoje kalboje pažymėjo, kad negėrai, kai tauta gyvenanti vienpraeitimi. Didingieji praeities žygiai prisimintini tik tam, kad su-

jutę mokesčių našta, nes kaip skelbia US News and World Report žurnalas Chicago miesto nekilnojamos nuosavybės mokesčiai (real estate taxes) yra aukščiausi visoje Amerikoje. Tačiau mokesčius pavyks sumažinti tik kai Miesto Taryboje bus daugiau narių, kurie griežtai kovos už išlaidų sumažinimą ir geresnę kontrolę.

Susirinkimas įvyks vasario 19 d. 8 val. vakare Jaunimo Centro 203 kambaryje.

(rm)

ta. Bergždi ginčai. Rimtesnis klausimas: ar turime pakankamai kompetingų vykdytojų? Clevelandas galės būti pavyzdžiu darnios politinės veiklos. Naudojama televizija, radijas ir spauda. Prelegentas priminė mokytoją Arminaitę, kuri sovietams Lietuvą okupavus atsisakė vaikų mokyti šnipinėti ir išdavinėti savo tėvus. O prieš porą metų Sovietų Sąjungos irklinius Amerikoje atstovavę lietuviai rungtynių baigėse raginosi "Lietuvos labai pasipaukime".

Baigdamas Julius Smetona pastebėjo, kad ši reikšminga diena minima ir okupuotos Lietuvos kampeliuose, tik slapta. Prieš nepriklausomybės idėją nublunką visi kiti klausimai. Jei dėl jos nesvyruosime, tai galėsime tokį minėjimą daryti Nepriklausomoje Lietuvoje.

Meninę programą pradėjo Balys Pakštas rageliu. Meninės programos vedėja Zita Kevalaitytė-Visockienė padėkdamavo Vytauto Mačernio "Antrąją viziją", Bernardo Brazdžionio "Dainiaus baladę" ir Maironio "Senatvę". Alvydas Vasaitis paskambino solo ir akompanavo Nerijai Linkevičiūtei išpildant Kačanausko "Patekė Aušrine" ir "Vai gražu", bei Thomas "Ar žinai tą šalį", o ovacijoms nesiliaujant, dar vieną dainelę. Programos išpildytojos buvo apdovanotos rožių puokštėmis.

Po programos visi buvo pavaišinti ponijų Elenos Matutienės, Vincės Jurkūnienės, Genės Puniškienės ir Severinos Juškienės paruoštais valgiais. Bufetą tvarkė Kazys Klinauskas, Jonas Budrikas ir Aleksas Gaidjurgis.

V. A. Račkauskas

Vaišių šeimininkės: Severina Juškienė, Elena Matutienė, Vincė Jurkūnienė ir Genė Puniškienė.

Gėrimų tvarkytojai: Kazys Klinauskas, Jonas Budrikas ir Aleksas Gaidjurgis.

V. A. Račkauskas

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

s t a t o

"CAVALLERIA RUSTICANA"
ir
"PAJACUS"

1963 m. kovo 30 d., 8 val. vak.,
kovo 31 d., 3 val. po pietų,
balandžio 7 d., 3 val. po pietų

Fine Arts Bldg. Studebaker Theatre,
410 So. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Bilietai kainos: 7, 6, 5, 4, ir 3 dol.
Gaunami "Marginiuose", 2514 W. 69 St.

Paštu bilietai užsakomi, kartu siunčiant sau adresuotą voką su pašto ženklu ir čekiu, šiuo adresu:

Lithuanian Opera of Chicago
2511 West 69th Street
Chicago 29, Ill.